

DKD.0003.3.2025.MK

Opole, dnia 10 lutego 2025 roku

Szanowni Państwo
Klub Radnych Śląscy Samorządowcy

Szanowni Państwo,
w odpowiedzi na interpelację z dnia 28 stycznia 2025 r. w sprawie dbałości o godne upamiętnienie ofiar na symbolicznym cmentarzu przy Centralnym Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach, informuję:

Cmentarz Ofiar Obozu Pracy w Łambinowicach w swej obecnej postaci istnieje od 2002 r. Jego budowa zakończyła działania podjęte na początku lat 90. XX w., m.in. z inicjatywy Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych, w celu upamiętnienia zmarłych. Utworzono go w miejscu, w którym w 2000 r. przeprowadzono sondażową ekshumację zwłok, potwierdzającą istnienie nielicznych grobów. Cmentarz znajduje się w granicach Miejsca Pamięci Narodowej w Łambinowicach, które obejmuje tereny związane z obozami jenieckimi, funkcjonującymi w tym rejonie w latach wojny prusko-francuskiej i podczas obu wojen światowych, także z obozami dla ludności cywilnej po I i II wojnie światowej oraz cmentarze wojenne.

Cmentarz Ofiar Obozu Pracy w Łambinowicach ma status cmentarza wojennego (obok Starego Cmentarza Jenieckiego oraz Cmentarza Jeńców Radzieckich, czyli dwóch pozostałych wojennych nekropolii Miejsca Pamięci Narodowej), dlatego podlega ustawie z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych (Dz.U.2018.2337 t.j.).

Zgodnie z ww. aktem prawnym groby i cmentarze wojenne pozostają pod opieką Państwa (Skarb Państwa). Bezpośredni dozór nad stanem grobów i cmentarzy wojennych sprawują gminy (art. 7 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych). Zatem opiekę nad Cmentarzem Ofiar Obozu Pracy w Łambinowicach pełni Gmina Łambinowice, podobnie jak nad dwoma pozostałymi cmentarzami wojennymi.

Centralne Muzeum Jeńców Wojennych regularnie informuje Urząd Gminy w Łambinowicach o zaobserwowanych zmianach bądź zgłoszeniach od osób odwiedzających cmentarze, w tym Cmentarz Ofiar Obozu Pracy w Łambinowicach, znajdujący się w bliskim sąsiedztwie Muzeum. Dotyczy to np. kradzieży lub uszkodzeń tabliczek z nazwami miejscowości na kamieniach, zniszczeniu ogrodzenia, śladach penetracji terenu przez dzikie zwierzęta itp.

Muzeum jest inicjatorem działań służących rekonstrukcji dziejów obozów i losów ludzi w nich izolowanych, upamiętnianiu ofiar, zachowaniu, w jak najlepszym stanie, materialnych śladów tragicznej przeszłości Miejsca Pamięci Narodowej w Łambinowicach. To w efekcie działań Muzeum na Cmentarzu Ofiar Obozu Pracy umieszczono na istniejących tam tablicach imiennych nazwiska dwóch kolejnych, stosownie udokumentowanych ofiar oraz przeprowadzono w pobliżu nekropolii, w 2016 i 2019 r., na zlecenie Fundacji Pamięć oraz Niemieckiego Ludowego Związku Opieki nad Grobami Wojennymi, sondażowe prace archeologiczne, które potwierdziły, że poza terenem cmentarza znajdują się miejsca, w jakich ofiary Obozu Pracy w Łambinowicach zostały również pochowane (prace wymagają kontynuacji).

Ponadto, w celu zwiększenia skuteczności monitorowania i utrzymania możliwie najlepszego stanu zachowania poszczególnych obiektów w Miejscu Pamięci, tj. pozostałości poobozowych i cmentarzy wojennych, Muzeum w 2013 r. stworzyło Społeczną Radę Opieki nad Miejscem Pamięci Narodowej w Łambinowicach, zapraszając do udziału w niej właścicieli tego rozległego terenu oraz przedstawicieli różnych instytucji i urzędów, w których kompetencjach – choć w różnym stopniu – znajduje się opieka nad Miejscem Pamięci. Zakres prac oraz środków potrzebnych do właściwego utrzymania wszystkich obiektów jest bowiem bardzo duży i kosztowny. Wymaga to współdziałania różnych środowisk w celu pozyskania środków oraz konsekwentnego i systematycznego działania.

Z poważaniem

Wicemarszałek Województwa Opolskiego

Zbigniew Kubalańca